05
S-67

Anul III Noembrie 1935 CENZURAT No. 16

ŞCOALA BASARABEANĂ

REVISTĂ DE CULTURĂ PEDAGOGICĂ ŞI DE APĂRAREA INTERESELOR ÎNVĂŢĂTOREŞTI

SUMARUL:

N. Dragomir . . . . . Metodica cursului complementar.
Th. Inculeţ . . . . . Un sfert de veac dela moartea lui Tolstoi.
G. Raşcu . . . . . Carpaţii Vulcanici.
I. Cioabă . . . . . Nedreptatea ce se face învăţătorilor.
Sabin Popescu-Lupu . . . . Autoeducaţia.
N. Spătaru . . . . . Să-i ajutăm (versuri).
B. Bayer . . . . . Educaţia morală.
S. P. L. . . . . . Cursurile pe ziua întreagă.
N. Blagoi . . . . . Lectura particulară în şc. primară.
D. Diaconescu . . . . . Fundaţiile Culturale Regale „Principele Carol".
Şc. Aplicaţie „Cultura" . . . . Lecţie model.

C.X.6762

RECENZII:

Cărţi: „Alte înfăptuiri în spiritul şc. active" de *D-l Prof. Radu Petre*, recenzată de *Spiru Vutcaru*,
„**Reviste**" recenzate de *C. V. R.* **Diverse.**
Regulament pentru administraţia interioară a şc. primare.
Buletinul Asociaţiei.

ŞCOALA BASARABEANA
ORGAN AL ASOCIAŢIEI ÎNVĂŢĂTORILOR DIN JUD. LĂPUŞNA

Metodica cursului complementar

Răspunzând unui deziderat comunicat revistei noastre vom pune în discuţie şi chestiuni privitoare la metodica cursului complementar.

In general această metodică e un complex de procedee a cursului primar elementar şi a cursului secundar.

La vârsta elevului de curs complementar, ca şi a celui de curs secundar, personalitatea începe să se manifeste în chip simţitor, iar raţiunea joacă un rol important, pentrucă în marea varietate de cunoştinţe puterea de abstracţie e chemată să provoace cuvenitul discernământ.

Acum, cel puţin teoreticeşte, şcolarul nu se mai poate mulţumi cu explicaţii superficiale, ca acelea date de „Bunicul" din schiţa lui Delavrancea. Şi pentru aceasta el trebue pus în situaţia de a se convinge singur. El are nevoe să judece mai mult cu prilejul lecţiunilor, învăţătura ulterioară devenind în chipul acesta o activitate de documentare proprie. De aceea elementul „discuţie" va înlocui cât mai mult elementul „expunere", în predarea lecţiunilor povestirea fiind întrebuinţată mai mult pentru exercitarea de creaţie personală a elevului.

Zicând acestea nu scăpăm din vedere mentalitatea elevului de curs complementar, deosebită de aceea a cursului secundar. Şcolarul dela cursul complementar nu e sortit să facă din învăţătura specialitate ; şi considerând faptul că el nu se duce la şcoală de bună voe, ci mai mult tras cu sila de obligativitatea legii învăţământului, la el interesul de învăţătură stă pe un plan secundar. Realitatea arată că şi părinţii sunt ostili cursului de complectare a cunoştinţelor, creind astfel atmosferă defavorabilă în jurul copiilor lor; şi în aceeaşi ordine de idei privind chestiunea afirmăm cu tărie faptul cunoscut de toţi, că ceeă ce poate atrage pe şcolarii

de curs complementar la şcoală e activitatea practică. Se observă bine că frecvenţa e mai mare la şcoalele de tip industrial, unde atelierul e cea mai animată latură de activitate. Chiar părinţii acestora văzând foloasele imediate prin micile construcţii de utilitate gospodărească a copiilor lor (scaune, mese, scări, etc.) sunt mai indulgenţi cu şcoala.

In chipul acesta atingerea scopului în direcţia teoretică depinde în chip exclusiv de tactul şi metoda învăţătorului respectiv. Şi e drept, şi de fapt aşa se şi întâmplă că se realizează în cursul unui an şcolar nu atât cât e scris la programa analitică oficială ci atât cât e posibil a realiza şcolarii acestui curs. De altfel fiecare curs complementar îşi are caracteristica lui şi realizările lui, cu voia ori fără voia organelor de control.

* * *

Cu aceste spuse vom privi în acest articol metodica cetirii de la cursul complementar.

Nu e nevoe a privi în amănunt metodica cetirii, mai ales în ce priveşte principiile şi metodele, cari sunt cunoscute şi aceleaşi de la metodica cursului elementar.

Ne interesează mai mult latura deosebitoare a planului de lecţiune, căci materialul prezintă alte aspecte decât acela de la cursul elementar.

In cursul complementar cetim mai puţin pentru technică şi mai mult pentru meditaţie. Cetim nu ca să cetim, cum s'a zis undeva, ci cetim că ne interesează. Vrem să ştim, vrem să aflăm şi pentru aceasta cetirea în cursul complementar se poate întinde până la ziarele şi revistele adulţilor, chiar în ora de curs, nu numai ca lectură particulară, care la elevii acestui curs trebue cu atenţiune călăuzită.

Ei se găsesc în perioada prepubertăţii şi pubertăţii când schimbări importante petrecându-se în organismul lor, acestea sgândăresc instincte noi şi în suflet. Nu reese desigur de aci că în ora de cetire se vor ceti ziarele, ci că din ziare se vor ceti numai anumite articole, propuse de învăţător.

Să cetim ori ce place şcolarilor dar şi domnului învăţător. Sub forma de lectură se pot complecta cunoştinţele de la alte obiecte ca de pildă la geografie, la şt. naturale, la

cultura socială, la igienă, etc... Cât de interesante sunt lecturile aflătoare în românește despre viața eschimoșilor, despre arborele de pâine, plantele carnivore ori despre animalele nordului! Câte de plăcute sunt memoriile din diversele excursii făcute actualmente prin locuri streine și la noi prin regiuni de aiurea, ce întâlnim în paginile revistelor și ziarelor de duminecă!

Astfel procedând, nu e sigur că cetim mânați de interes, ori curiozitate și se formează și cursivitatea cetirii?

Nu trebue să uităm un moment că vorba e în dependență de idee și nu înțelesul de cuvânt. O notă importantă din logica gândirii atrage atențiunea că vorba nu e decât expresia materială a noțiunii; și principalul e să gândim nu atât să cetim, căci pentru ca să gândim odată cu autorul bucăților de lectură suntem nevoiți să și cetim. Deci opera de technică a cetirii se realizează de la sine.

Cari sunt punctele unui plan la o lecție de cetire în cursul complementar?

In pregătire într'o discuție chiar puțin cauzală vom lămuri anumite fenomene, evenimente și lucruri ce necesită înțelegerea subiectului, după care deschidem cărțile (anunțare).

In predare se citește odată dela început până la sfârșit *de către elevii buni*, pentru cunoașterea globală a fondului, dându-se numai atâtea explicații câte vor fi cerute de elevi și mai ales vor fi neapărat necesare. După aceasta se va face o cetire de către ceilalți elevi, când se va *comenta* bucata de lectură. se vor explica vorbele neînțelese ori puțin înțelese, se vor analiza figurile de stil și se vor explica și remarca imaginile frumoase făcându-se aprecieri chiar de ordin critic.

Dacă autorul e de interes pentru literatura noastră se va trece motivat la observații despre el.

După aceasta numai dacă ar fi în consensul clasei se va mai reciti bucata de lectură.

In al treilea rând se vor pune elevii să expună liber cele cuprinse în bucata de lectură pentru a se exercita puterea de creație personală, de oarece povestirea de astă dată e și un produs al personalității sale, chiar dacă fondul e îm-

prumutat. Nu va fi tocmai potrivit dacă se va trece şi aci peste măsura indicată de pulsul clasei. Se va proceda cu oarecare moderaţie ori chiar renunţa la povestire în bucăţile cu subiect descriptiv ori dizertativ.

In abstracţiune, adecă în asociere cu generalizare, după caz se va generaliza ori caracteriza o calitate, un eveniment, o soartă, etc., puse desigur în acord cu faptele anterioare cunoscute de şcolari.

In aplicare: a) se poate extinde conversaţia ilustrând generalizarea cu cazuri cunoscute de unii şcolari; a) se pot face lecturi particulare în special din reviste şi ziare, ori cărţi noi; c) teme pentru acasă, cari ar putea consta din o dare de seamă făcută în scris acasă asupra lecturii particulare (din alte părţi decât din manual) cetite în clasă. In chipul acesta ascultarea în lecţia viitoare în cazul acesta ar avea obiect cetirea acestor dări de seamă (desigur câteva), cari în acelaş timp e şi un exerciţiu de compunere. Alte ori temele ar putea avea de obiect dări de seamă despre unele lecturi particulare făcute acasă de unii elevi (lecturi foarte scurte la'nceput).

Aceste realizări, firește, sunt în strictă dependenţă de timpul disponibil (căci e important lucru dacă învăţătorul lucrează într'o oră cu o clasă ori cu două la cursul complementar); apoi de mentalitatea şi nivelul cultural al elevilor, desigur şi de tara intelectuală cât chiar şi de calitatea materialului de lecţie, ce are propunătorul la dispoziţie, înţelegând aci şi manualul didactic.

Incheind aceste scurte precizări nu pot scăpa din vedere de a remarca o notiţă observatoare a planului de lecţie, care pentru mine e cea mai importantă parte din toate indicaţiile unui plan de lecţie: cultura şi personalitatea învăţătorului condiţionează în mod exclusiv realizarea învăţământului.

N. DRAGOMIR

Un sfert de veac
dela moartea lui Tolstoi.

S'a împlinit un sfert de veac dela moartea în împrejurări atât de neobişnuite, ca de altfel şi în întreaga viaţa şi activitatea sa, a aceluia care din Iasnaia Poleana a stăpânit opinia publică mondială înainte de războiu. E cu adevărat o figură uriaşă în domeniile literar, moral şi sociologic şi influenţa operilor şi a ideilor sale, va domina încă mult timp.

Despre Tolstoi s'au scris cărţi întregi şi totuşi încă nu am putea spune că i-a fost cuprinsă întreaga-i caracterizare ca om, literat, sociolog, moralist şi reformator în religie. De aceia, departe de noi într'o scurtă schiţă omagială de a atinge toate domeniile în care s'a manifestat acest colos al gândirii omeneşti. Vom fi fericiţi dacă am reuşi să subliniem măcar câteva trăsături ale acestei mari figuri.

Contele Lev Tolstoi s'a născut în 1826 în satul Iasnaia Poleana din Rusia centrală. Primele studii şi liceul le-a făcut la Cazan, după care s'a înscris la universitatea din Petersburg, pe care însă a părăsit-o, fără să o termine. Fire sbuciumată cum era, pe care-l frământa ideile despre soarta omenirii, n'a găsit răspuns în şcoala oficială la chestiunile care-l frământa şi atuncea s'a îndreptat spre şcoala vieţii : s'a scoborît în popor. Ţăranii, pe atunci în Rusia, erau în robie la boerii-moşieri, lucru cu care firea dreaptă a lui Tolstoi nu se putea împăca. Şi Tolstoi părăsind înalta societate în care a crescut, s'a scoborât în popor, în prim loc, pentru a-i uşura pe cât se poate soarta, în al doilea, pentru a căuta sensul

vieţii la talpa ţării, pentru a se adăpa dela înţelepciunea poporului primitiv, nestricat de părţile negative ale civilizaţiei. Tânărul entuziast se aşează în satul său natal Iasnaia Poleana (poeana senină). Abia însă începuse să-şi pună în aplicare planurile, că isbucni războiul Crimeei, şi Tolstoi în calitate de ofiţer de rezervă fu mobilizat şi trimis spre front. Aci a arătat acte de bravură, luând parte la vestita apărare a Sebastopolului, pe care a descris-o în mai multe nuvele.

După încheerea păcii, Tolstoi se reintoarce din nou la ţară, instalându-se pentru toată viaţa la Iasnaia Poleana. Aci în primul rând deschide o şcoală, să-i zicem după nomenclatura actuală, primară şi singur se instalează ca învăţător în ea.

Iată-l pe Tolstoi în rolul învăţătorului de ţară. Era o faptă arhi-revoluţionară pe atunci, căci concepţia ţaristă din Rusia de pe atunci nu admitea luminarea poporului, găsind că e mai uşor a stăpâni o gloată incultă. Geniul rău al Rusiei de atuncea „Pobedonosţev" inventase în sprijinul acelei concepţiuni şi o teorie machiavelică : învăţătura este întocmai ca şi sarea şi cum în hrană nu se admite multă sare, aşijderea şi pentru popor nu se admite multă învăţătură.

Odată cu predarea în şcoală, Tolstoi propovăduia la toate ocaziile prin viu grai morala, luând ca bază Evanghelia. A avut de înfrânt multiple decepţii. Următoarea anecdotă, chiar dacă o luăm aşa după cum spun italienii : si non e vero, e ben trovato, este destul de caracteristică în acest sens. Ci-că. într'o zi umblând prin iarmaroc cu propovăduirea evangheliei, Tolstoi observând un gardian public ducând la poliţie pe un individ beat, îl opreşte :

— Frate gardiene, dumneata ştii carte ?

— Ştiu.

— Dar Evanghelia a-i cetit-o ?

— Am cetit.

— De ce atuncea obijdueşti pe aproapele tău ?

In loc de răspuns gardianul la rândul său îi pune lui Tolstoi întrebări :

— Dar dumneta, carte ştii ?

— Ştiu.

— Regulamentul pentru gardienii publici l-ai cetit?

— Nu.

— Citeşte-l întâi şi pe urmă vei sta de vorbă cu mine.

Asemenea decepţiuni nu-l descurajau pe Tolstoi, el continuând cu tenacitate să predice prin scris. Cenzura îl persecuta în modul cel mai nemilos, ştergându-i pagini întregi, unele opere oprindui-le cu desăvârşire, în cât puteau să apără numai în străinătate de unde prin contrabandă, numai pătrundeau din nou în Rusia.

Om din fire foarte religios şi propovăduitor al Evangheliei, de către biserica oficială ţaristă a fost declarat eretic şi afurisit, anathemizat. Şi pentru ce? Pentru că acest om propovăduia că fără de Dumnezeu omul se simte orfan, că nu trebuie să te împotriveşti răului prin rău, Tolstoi a fost acela care a spus aceste cuvinte: sunt unii cari nepricepând sau supăraţi pe ceva din ale religiei, fac întocmai ca boierul care vroind să scape de purici în supărare, a aruncat şuba în foc. Pentru că le-a făcut însă o critică stâlpilor bisericii contimporane, de către aceştia a fost caterisit. Deşi nu ar fi locul aci, dar iată o teză de studiat pentru teologii noştri, cum ar putea fi reabilitat robul lui Dumnezeu Leon prin ridicarea de către biserică a blestemului nemeritat...

Din lipsă de spaţiu suntem nevoiţi a ne opri aci şi să trecem la altă ordine de idei. Ideile lui Tolstoi au pătruns şi în Basarabia, înainte de război, având o influenţă din cele mai binefăcătoare. Numeroşi intelectuali basarabeni s'au declarat adepţi ai lui Tolstoi, iar def. N. N. Alexandri organizase la moşioara sa din jud. Hotin o colonie tolstoiană, unde tinerii aderenţi, pe lângă insuşirea ideilor marelui moralist, duceau o viaţă rustică, ocupându-se cu munca câmpului. Marea massă însă a poporului moldovenesc din Basarabia nu avea posibilitatea de a-l cunoaşte pe Tolstoi, ne ştiind ruseşte. Şi atuncea un grup de intelectuali îşi pun de gând să implinească acest gol. In 1908 cu prilejul iubileului de 80 de ani dela naşterea lui Tolstoi, apare la Chişinău o carte romî-

nească tipărită cu chirilică intitulată: Povestirele contelui Lev Nicolaevici Tolstoi pentru satele moldoveneşti. Ediţia lui V. V. Ianovschi, sub redacţia lui N. Vistierniceanu, „Precuvântarea" suna astfel:

„La 28 August al anului curgător se împlineşte 80 de ani din ziua naşterii marelui scriitor rus Lev Nicolaevici Tolstoi. Această ediţie are în vedere a-i face părtaşi în serbarea culturală a lumii întregi pe locuitorii moldoveni de prin satele Basarabiei, cari n'au putinţa să citească în original scrierile lui Lev Nicolaevici.

„Aduc recunoştinţa mea cea adâncă domnilor: N. A. Vistierniceanu (N. A. Popovschi, prof.), D. V. Volfensohn, Th. C. Inculeţ, Th. E. Zaharov, N. C. Moghileanschi, P. N. Halippa şi V. C. Hartia, cari cu aşa plăcere s'au unit să împărtească cu mine greutăţile ediţiunii acesteia.

„Cu cărticica de faţă, alcătuită din trei novele: „Doi moşnegi", „Prin ce îs vii oamenii" şi „Stăpânul şi argatul" pot liber să se folosească toţi cari vor dori să o reproducă. Editorul V. Ianovschi.

Aşa a fost 27 de ani în urmă pe când marele Tolstoi încă era în viaţă. Acuma trecând 25 de ani dela moartea sa omenirea din nou relevă uriaşa sa personalitate. Tolstoi a propovăduit idei şi percepte morale eterne, care nu se pot învechi. Tolstoi a mai avut un dar nepreţuit literar, acel de a reda ideile într'o minunată formă populară accesibilă masselor celor mai largi. In special scrierile sale populare prezintă un neîntrecut material didactic. Datoria şcoalei este numai de a-l folosi.

TH. INCULEŢ.

CARPAŢII VULCANICI

Prăbuşirea podişului transilvan pe deoparte şi mişcările scoarţei globului ce au urmat la sfârşitul vremei terţiare pe de altă parte, au contribuit ca prin crăpăturile scoarţei să iasă afară materii eruptive incandescente, dând naştere unui lanţ vulcanic, care căptuşeşte Carpaţii orientali pe partea lor interioară, din nordul Maramureşului până în ţara Bârsei, alcătuind cel mai lung lanţ vulcanic din toată Europa. Când numeroşii vulcani din această regiune erau în activitate, cenuşa zvârlită în aer e fost dusă de vânt chiar în afara Carpaţilor şi o găsim şi astăzi pietrificată pe văile râurilor ce se scobor în Dunăre, sub numele de tuf dacitic. Mai târziu vulcanii se sting — cam în acelaş timp cu acei din centrul Ungariei sau cu acei de pe masivul central francez—şi clima rece dela începutul cuaternarului, îi acopere pe cei mai înalţi cu ghiaţă. Craterele devin astfel căldări de gheţari, dar puternica eroziune distruge pereţii de piatră, mutilând astfel forma primitivă a acestor pâlnii vulcanice; totuşi şi aşa se mai recunosc în Căliman, Gurghiu şi Puciosu. In acesta din urmă se află un crater astupat şi plin cu apă de izvor, nu-

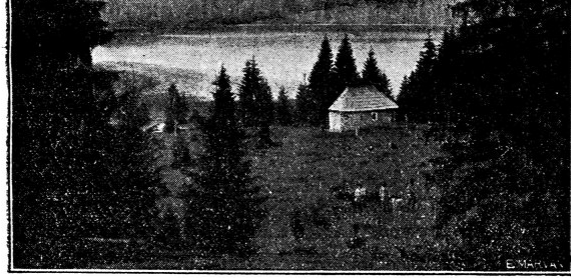

mit lacul sf. Ana, nu departe de băile Tuşnad şi încunjurat cu frumoase păduri de brazi.

Piatra vulcanică cea mai răspândită în aceşti munţi este andezitul sau mai bine zis lava andezitică, bazaltul, trachitul şi cenuşa vulcanică, toate de culoare închisă, care împreună cu pădurile de brad, dau întregului lanţ un aspect întunecos. Numai pe Călimani există loc întins de păşunat, cu numeroase stâne de oi. Existenţa pâlniilor în formă de cratere, a izvoarelor minerale şi thermale, a grotelor ce emană aburi de sulf, cari adeseaori învăluesc muntele în ceaţă pe vremea cea mai senină, precum şi desele cutremure, toată ne probează că în adânc lava fierbinte a acestor vulcani, nu este încă răcită şi închegată.

* * *

Carpaţii vulcanici pot fi împărţiţi în două, prin puternicul massiv cristalin al munţilor Rodnei. La nord avem, începând din Maramureşul cehoslovac: munţii *Vihorlat, Sălăuşul, Ouaşul, Gutăiul* şi masivul izolat *Ţibleşul,* cari închid complect dinspre apus depresiunea maramureşană, udată de cursul superior al Tisei, care a avut tăria de a tăia în curmeziş aceşti munţi în dreptul oraşului Hust şi a răzbi în câmpia panonică, acoperită în vremurile geologice cu apele mării. După vulcanii Bărgăului (dintre Someş şi Bistriţa) avem mai departe spre sud lanţul *munţilor Călimani,* în formă de potcoavă şi atingând piscurile cele mai înalte din tot lanţul vulcanic, cu Pietrosul (2102 m.), Căliman Ciribuc (2015 m.) şi Căliman Izvor (2033 m.) unde se află un lac într'o turbărie. Pe acest masiv s'au dat mari lupte în timpul războiului trecut. La poalele Călimanilor, apa Mureşului şi-a deschis drum spre inima Ardealului, formând chei neîntrecute în frumuseţe, pe o lungime de 55 km. dela Topliţa la Deda. Pe malul opus se ridică *munţii Gurghiului* după care se înalţă Covaşul (1772 m.) dela izvoarele Târnavei mici, iar mai departe se întind *munţii Harghita* şi *Baraoltului,* despărţiţi prin valea Oltului de *munţii Puciosului,* cu grote fumegânde de aburi înecăcioşi de sulf. Oltul coteşte spre nord tăindu-şi ca şi Mureşul chei pitoreşti între munţii Baraoltului şi *Perşani,* cari fac legătura cu Carpaţii cristalini şi despart ţara Bârsei de a Făgăraşului.

In rezumat Carpaţii vulcanici au trei văi transversale tăiate de apele Tisei, Mureşului şi Oltului.

* * *

Cine a umblat prin aceşti munţi vulcanici, a avut deseori ocazia a admira frumoşii codri ce îi îmbracă până în vârf—cu excepţia Călimanilor— şi a vizita numeroasele exploatări de metale alături de izvoarele minerale tămăduitoare de boli, din ţara Ouaşului şi Maramureşului, până în ţară Bârsei. Aurul, pirita şi manganul, plumbul, sarea şi sulful, cărbunii de diferite vârste, petrolul şi gazul metan, abundă în lungul catenei vulcanice. Staţiunile vulcanice din ţara Ouaşului, borcuturile de sub Călimani, în regiunea numită atât de tipic Elveţia Moldovei şi izvoarele minerale de pe valea Oltului, sunt vizitate în fiecare vară de sute şi mii de suferinzi, unii veniţi chiar de peste graniţă. Cine n'a auzit de băile *Bicşad* şi *Târna mare* din munţii Ouaşului, *Păltinişul* şi *Glodul* de sub Călimani sau *Tuşnad, Malnaş, Bodoc—Matilda* şi *Vâlcele* din preajma Oltului?

Mulţumită bogăţiilor de tot felul şi a ulucului supra populat intra-carpatic, dintre aceşti munţi vulcanici şi Carpaţii Moldovei, a fost nevoe să se construiască numeroase şosele în curmezişul lanţului vulcanic. Astfel avem drumul ce leagă Sighetul Marmaţiei cu Baia mare sau cu Dejul, peste munţii Gutâilor, ori şoseaua ce leagă băile Sovata cu Gheorgheni sau Topliţa prin pasul Bucşin; Odorhei cu Miercurea Ciucului prin pasul Tâlharilor sau cu Gheorgheni prin pasul Limbuci; Homorodul cu băile Malnaş sau Tuşnadul cu Târgul Secuesc, etc. Dar dintre toate, nici un drum nu e mai frumos şi mai înalt, ca acel ce leagă basinul Dornelor cu Bistriţa transilvană, prin pasul Bărgău sau Tihuţa (1224 m.) şi pe unde a răzbătut şi o linie ferată electrică. Drumul pe alocuri pavat, e cunoscut încă de pe vremea Romanilor şi se prezintă ca un tăpşan neted între masivurile impozante şi mai totdeauna acoperite cu zăpadă, a munţilor Rodnei şi Căliman. E de bună seamă cea mai maiestoasă întrare în podişul Ardealului, spre renumitele băi dela Sân-Georgiu şi Valea Vinului—cele mai radioactive din ţară—sau spre staţiunea climaterică Bistriţa-Năsăud. In prezent se lucrează la o nouă legătură ferată prin Ilva mică.

G. RAŞCU
Profesor

Nedreptatea ce se face învăţătorilor.

Toată lumea e convinsă de marele rol ce-l joacă învăţătorul în Stat.

El e chemat să aşeze, să ordoneze şi să îndrumeze întreaga activitate intelectuală a copiilor dela 7 ani înainte. Este apoi chemat să facă educaţia tineretului şi a adulţilor, pregătindu-i pentru orice evenimente critice, ce ne-ar putea aştepta.

Învăţătorului i se cere o muncă cu mult mai mare decât acea a unui funcţionar de birou, în schimb e pus în condiţiuni neprielnice de funcţionare.

Instituţiile publice—în general — au localuri încăpătoare şi sunt îndestulate cu de toate, multe chiar luxoase: parchetate, bine luminate, încălzite cu calorifere, etc., în timp ce la biata şcoală a poporului suflă vântul prin ferestre ca'n Bărăgan.

La multe nu găseşti o mătură pentru măturat, — decât poate pe aceea procurată de învăţător.

Pe lângă că lucrează în condiţiuni nehigienice, e şi prost plătit, învăţătorii începători abia cu 1600 lei lunar, pe când unii funcţionari cu mai mică pregătire, ocupând posturi de mică răspundere, stau — sub raportul salarizării — cu mult mai bine. Pe lângă salariile iniţiale, mulţi — chiar din cei cu lefuri mari — primesc diurne pentru orele suplimentare, în timp ce învăţătorul nu primeşte nici banii necesari pentru deplasările făcute în interesul serviciului, sau la cercurile culturale, care sunt obligatorii.

Pe lângă aceasta, învăţătorul e — printre categoriile de funcţionari — aproape singurul ţinut în afară de lege, deoa-

rece nici până acum nu e încadrat în legea armonizării salariilor.

Dar învăţătorii sunt nedreptăţiţi şi prin aceia că li s'a răpit şi alte din drepturile prevăzute de lege.

Spre exemplu:

Articolul 138 din legea votată la 5 Iulie 1934 (fost art. 137) spune clar: *„Membrii corpului didactic primar puşi în concediu, pentru cazurile de boală bine constatate, primesc leafa şi gradaţia în timpul când sunt bolnavi în modul următor:*

Pentru cazurile de boală până la 6 luni, ei primesc leafa şi gradaţia întreagă, afară de cei atinşi de tuberculoză, cari primesc leafa şi gradaţia întreagă pe timp de un an. Pentru alte trei luni de concediu ei primesc $^1/_2$ din salariu şi gradaţia".

Chestia aceasta a făcut obiectul de discuţie mai la toate congresele judeţene, regionale şi generale şi n'a fost Ministru, sau delegat al său la aceste adunări, care să nu recunoască nedreptatea ce ni se face prin neaplicarea acestui articol.

Totuşi vedem că nu se iau măsuri, deaceia vedem învăţători tineri, în floarea vârstei, cum apucă înainte de vreme drumul cimitirului, după ce-şi petrec în sanatorii cei câţiva ani de suferinţă, neavând aproape ce mânca, fiindcă din salariul de mizerie ce-l primeşte, învăţătorul trebue să plătească pe suplinitorul dela şcoală.

Poate ministerul se teme că îi va trebui un fond prea mare pentru asistenţa socială a tuturor învăţătorilor bolnavi — inclusiv cei cu certificate de complezenţă?

Mi se pare că aici e buba. Deaceea noi cerem cu insistenţă ca orice caz de boală să fie bine verificat, iar ajutoarele băneşti să se dea numai acelor colegi cari într'adevăr au nevoie să-şi caute sănătatea, pentru a putea fi utili şcoalei şi învăţământului românesc.

Pe colegii învăţători: deputaţi şi senatori îi rugăm deasemeni să ridice chestia în parlament, pentru repararea acestei nedreptăţi ce se face corpului didactic, prin nerespectarea art. 138 din legea învăţământului primar.

I. CIOABĂ.

Autoeducaţia.

E o convingere a tuturor că şcoala de azi nu desăvârşeşte nici instrucţia, necum educaţia tânărului candidat la viaţă.

E o altă convingere şi mai puternică în privinţa ajutorului dat de familie, şcoalei.

Familia de azi e o înjghebare în bună parte bazată pe necesităţi particulare şi sociale. E vorba de clasa burgheză, natural. Cât despre copilul de ţăran, trăind la studii continuu departe de părinţi, se poate considera aproape fără familie.

In familia de azi bărbatul şi femeia sunt aproape pe un picior de egalitate. Şi unul şi altul lucrează, adesea văzându-se numai la orele meselor.

Pot aceşti părinţi să dea o educaţie temeinică fiilor lor? Pot să-i supravegheze clipă cu clipă, să zidească ceas cu ceas în sufletul odraslelor fragede, tot ceiace dărâmă prin atingere mediul impur?

Nu! Şi adesea nu pot fi învinuiţi. E un complex social al vieţii actuale care dictează această viaţă nouă, ciudată, destrămătoare, căreia trebue să-i opunem tutuşi ceva.

Şcoala? Da, ar fi cea dintâiu care să înlocuiască lipsurile familiei şi sunt încă multe dar în felul cum sunt trataţi învăţătorii şi profesorii secundari, (plătiţi mizerabil) nu pot avea suflul necesar unei asemenea munci care cere dăruirea inimii întregi, în felul cum e lăsat în stare de haos învăţământul universitar unde numai educaţia nu se face; în felul acesta şcoala nu vine cu mult în sprijinul familiei.

Şi atunci?

Mare parte din tineret sunt bucuroşi de libertatea ce li se acordă şi-şi petrece timpul ruinându-se ca trup şi suf-

let. Abia târziu văd roadele nenorocite ale libertăţii neordonate.

Este însă şi-o altă parte din tineret care simte nevoia unei lămuriri a începutului de viaţă. Pentru acest tineret rămâne marea tovărăşie a sfintelor cărţi de educaţie. Şi trebue să mulţumim Cerului care a făcut să se nască pe pământ un Iules Payot, autorul „Educaţiei voinţei", o carte de nepreţuit folos pentru începutul înfiripării caracterului voinţei, o carte ce constitue cel mai fecund medicament pentru sufletul tânăr.

O altă carte: „Cartea Vieţii" de D-r Fr. W. Förster ca toate cărţile acestui mare educator, constitue o comoară mai bogată de cât toate comorile basmelor. E un isvor de viaţă ideală. Cetind-o, tânărul se va simţi dintr'odată schimbat şi cu cât o va ceti aducând-ui sfaturile înţelepte şi observaţiile din viaţa pe care o trăim şi totuşi n'o cunoaştem cu atât se va transforma.

„Cartea vieţii" e o carte minune. In dosul fiecărei file e un zâmbet de vis, o rază de lumină, un cântec neascultat, o faţă de vrajă necunoscută, o mare de farmec binefăcător cum numai cărţile creştine au avut în primele secole ale creştinismului

Avem şi autori români care ne-au dat cărţi frumoase de educaţie: D-nii N. Moisescu: Conducerea vieţii, S. Mehedinţi: Altă creştere, etc.

Astfel de cărţi trebue să înlocuiască în formarea caracterului tinerilor lipsa familiei, insuficienţa şcoalei.

Mai ales noi învăţătorii, rupţi dela sate, izolaţi în internatele fără viaţă ale şcoalelor normale, fără familii aproape în timpul şcolarităţii, cu o educaţie, care orice s'ar spune, nu-i sfârşită, avem nevoe de sprijinul unor astfel de tovarăşi cu care să ne complectăm creşterea sufletească.

E ceecce se chiamă autoeducaţie.

De sigur e o deosebire între educaţie şi autoeducaţie.

Cel ce se ridică singur însă se poate socoti superior ce-

lui ridicat prin alţii, căci autoeducaţia nu-i altceva de cât o înălţare spirituală prin sine însuşi.

Nu-i destul numai cartea. E nevoe şi de observaţie vie asupra vieţii din jur, asupra oamenilor. In felul acesta se verifică cele luate dintre filele sfătuitorilor, se confruntă cu realitatea şi se cimentează pentru totdeauna, determinând crearea fiinţei caracterului tânărului.

Niciodată nu-i prea târziu să se înceapă autoeducaţia.

Sunt oameni pe care anumite întâmplări din viaţă le-au răsturnat târziu, spre apusul traiului chiar, concepţiile despre morală şi existenţă, hotărându-i la schimbări fundamentale de viaţă.

Toţi cei ce au putinţa să se controleze, să vadă dacă nu cumva viaţa lor sufletească e inferioară, s'o facă şi să încerce un nou fel de trai. Vor întâmpina greutăţi, căci obiceiul în viaţă are cuvânt de tiran. Să nu descurajeze. Să lupte a-şi forma noui obiceiuri, mai frumoase, mai curate, mai omeneşti, căci tot ce-i mai înalt şi tot ce trăeşte cu adevărat în noi oamenii, e omenescul.

Să se înceapă cu puţin şi totdeauna să fie nădejde.

Puţinul realizat oricât de puţin — prin munca şi voinţa de înălţare, poate constitui mulţumirea cea mare şi cea de pe urmă poate a vieţii unui om.

Căutaţi-vă speranţele, lumina numai în propriile inimi.

Ceeace singuri nu vă puteţi da, nu trebue să cereţi altora.

Niciodată nu-i prea târziu. Ceace am, am numai prin mine, aşa trebue să-şi poată spune fiecare muritor.

SABIN POPESCU-LUPU

SĂ-I AJUTĂM.

De-acolo, din satele greu incercate,
Din locul cu secetă, foame şi chin,
De-acolo s'aude durere de frate,
Durere de soră şi plâns de copil.
Un strigăt cu spaimă de-acolo survine,
O rugă fierbinte spre cer şi pământ.
Acolo părinţii bocesc şi se'nchină.
Privind de alături copilul flămând.
Acolo se luptă pe viaţă şi moarte
Micuţii din leagăn, femei şi bărbaţi.
Se luptă cu foamea—teribila soartă!..
Şi cer de mâncare, sărmanii de fraţi.
Ei cer de departe o coajă de pâine,
Un pumn de făină, o haină de drum;
Un rest, ce s'aruncă doar numai la câine...
Ei cer ajutor dela oamenii buni.
Şi noi—fraţii celor flămânzi de pe-acolo,
Şi mame, surori şi părinţi, şi bunici.
Noi astăzi sătui şi cu stare destulă,
Putem să-i lăsăm fără sprijin de-aici?
Când gura lor cere o brumă de hrană,
Când trupul lor mare şi ochii se scurg,—
Să dăm o ofrandă, să facem pomană,
Să dăm o bucată de-al nostru belşug!
Mâncarea s'o rupem in două, frăţeşte,
Din pungă—un ban, şi o mie—să dăm!
Să dăm cât mai mult din ce prisoseşte;
Pe toţi dela foame şi chin să-i salvăm!

N. SPATARU.

Educaţia morală

Moralitatea e o problemă de multă actualitate. In familie, în şcoală şi în societate ea prezintă adesea aspecte din cele mai dureroase.

S'a scris mult despre aceasta, s'a spus mult despre cauze şi totuşi niciodată nu se va fi spus în deajuns.

Educaţia morală, dacă în chip teoretic a fost pe larg desbătută, apoi în mod practic e tare greu şi puţin înfăptuită.

Pentru aceasta mi-am propus o analiză a problemei morale în educaţie.

„Educaţia morală a fost întotdeauna un punct de importantă atenţiune a educatorilor". In fiecare şcoală, în orice ţară se reclamă în ultimul timp respectul aproapelui şi ordinea, care trebue să domnească în şcoală: acestea sunt cele mai sigure garanţii în întregirea învăţământului. Acest fel de normă a educaţiei se impune şi vieţii sociale. Căci „Orice societate — scrie Durkheim—considerată într'un moment determinat al dezvoltării sale, are un sistem de educaţie care se impune cu o putere de neînvins. E zadarnic să credem că putem creşte copiii cum vrem. Educaţia consistă într'o socializare metodică a tinerii generaţii. In fiecare din noi există două elemente: cel individual şi cel social. Scopul educaţiei este de a constitui pe acesta din urmă, fiindcă acesta a făcut din omul primitiv omul civilizat. Moralitatea, limba, religia sunt opere colective, lucruri sociale. Educaţia trebue să rnspundă înainte de toate necesităţile sociale, pe cari o observaţie ştiinţifică le poate descoperi. Această observaţie e dată s'o facă *pedagogia*, care nu trebue confundată cu *educaţia*. Pedagogia nu acţionează ci reflectează asupra acţiunii educative. Pedagogia caută în rezultatele psihologiei şi sociologiei principii de direcţie, punând sistemul de educaţie în armonie cu trebuinţele timpului şi ale individualităţii copilului. Pedagogia este singura în stare să înlăture empirizmul şi rutina, şi să ofere sistemului educativ putinţa de a progresa". [Şc. activă I. C. Petrescu].

In capitolul: „Despre scopul şi definiţia educaţiei" pe-

dagogia Barth susţine următoarele: „In fiecare sistem de educaţie se stabileşte un scop al ei. Herbart îl găseşte în *„tăria de caracter al moralităţii"*. După Basedow scopul e: „posibilitatea unei vieţi folositoare comunităţii patriotice şi exercitarea forţelor tineretului". După neoumanişti [umanitatea, după Schleiermacher], *„aptitudinea pentru viaţa în comun"*. Scopurile sunt foarte variate la diferiţi pedagogi. I. C. Petrescu îl aprobă cu mai multă căldură, ca pe unul mai apropiat de adevăr, pe a lui Schleiermacher, fiindcă educaţia ca şi moraliiatea e născută din viaţa socială. Fără comunitate umană nici una din ele n'ar mai exista. Socotesc, că s'a făcut suficientă dovadă, că există astăzi un puternic curent care cere insistent, ca pedagogia să se fondeze şi pe sociologie. Şcoala după expresiunea lui Dewey, este un organ al societăţii, deci nu se poate separa de această. Educaţia formează societatea de mâine, dar ea rezultă din societatea de eri. Paralelizmul acesta între societate şi şcoală a fost în chip minunat realizat în şcoalele sale de către: Fichte, Spencer şi Pestalozzi. Dar, şcoala ca şi orice altă instituţie, este desigur, un produs al mediului social, „un organ al societăţii", dar acest organ la rându-i e capabil să aducă transformări esenţiale realităţii care l-a născut.

Iată pentru ce *pedagogia* trebue să facă apel în fixarea scopului educaţiei şi la *etică*.

Tot pentru ca pedagogia să fie de mare folos *educaţiei*, Durkhein mai susţine ca educatorul — în primul rând — să desprindă şi idealul către care se îndreaptă societatea din vremea sa. Aşa că, pe lângă un temeiu *istoric*, *psihologic*, şi *sociologic*, *pedagogia* mai trebue ţă aibă un *temeiu etic*, *moral*. Vom da deci educaţiei un ideal, care nu contrazice realitatea, dar o depăşeşte pe aceasta. Idealul pedagogic este sfrâns legat de concepţia ce ne-o facem despre om ca membrul societăţii, despre funcţiunea sa în această colectivitate şi despre menirea sa. Astfel format, idealul este o normă de acţiune, care trebue să fie neîncetat clară în mintea educatorului. Vom expune idealul către care s'ar pretinde să ajungă *educaţia*. Printre mulţi filozofi şi autori de seamă, unul A. de Tocqu-

ville, ocupându-se despre democraţie şi anume despre cea americană, arată că egalitatea înaintea legilor sugerează spiritului omenesc ideia de perfectilitate.

In societăţile aristocratice, există o margine, peste care nu se poate trece, fiindcă lipseşte averea sau naşterea nobilă. Pe când în societăţile democratice, aceste bariere nu există şi imaginea unei perfectibilităţi ideale se infăţişează oricui. „In locul moralei autoritative, care se sprijinea pe reguli, prescripţii şi legi externe, dictate de biserică sau stat, se tinde chiar — după noul sistem de educaţie — la o morală autonomă, care se întemeiază pe libertatea internă"—susţine Külpe. Adică, în termeni mai clari pe libertatea conştiinţei. Idealul educaţiei vizate este, ca personalitatea umană să se conducă prin legile, pe cari ea singură şi le dă. Scopul suprem al acestui fel de educaţie, e de a forma personalităţi maximale. Se cere deci formarea unei morale naturale, care trebue să impue un scop suprem: *„formarea personalităţilor"*, zice I. Nisipeanu.

„Individualitatea" însă orice personalitate n'o trăeşte izolat ci alături, în relaţii intime şi de tot momentul cu alte individualităţi sau personalităţi. Şi nu sunt rare, ci foarte dese clipele, când relaţiile iau forma conflictelor, a luptelor aprige. Şi aci este tocmai rolul pedagogiei de a apela la psihologie, strângând mânunchiul de impresii şi sugestii de la individualităţi, şi prin controlul dascălului, prin puterea magică a educaţiei să fie dezlocate cele dăunătoare insului şi canalizate celelalte ale societăţii.

Dar... din cele relatate mai sus, s'ar părea că scopul spre care tinde societatea, este formarea personalităţilor desăvârşite şi absolut autonome; ar urma — cum se vede — că şcoala să facă *o educaţie curat individualistă*, fără să se preocupe de realitatea socială.

Acest curent pedagogic (individualist) nu numai odată creindu-se s'a manifestat cu susţinătorii săi în teorie, dar a avut şi o întorsătură practică (sic) în scoala tolstoiană şi sovietică, cunoscută prin aşa zisul regim libertinar.

Pe de altă parte, şi scriirile ped. Paulsen, încoronate cu concepţia sa: *„disciplina liberă precum şi libertate discipli-*

nată" n'au avut aşa mare răsunet şi influenţă pe mult timp, căci Dr. Fr. Förster, prin sistemul său educativ : *„disciplină prin convingere"* ajunge în mod integral la perfectibilitatea individului. Rezultatul acesta educativ, este tocmai urmărit de *educaţia morală* ce se sprijină pe conştiinţa individului. Conştiinţa la om însă e determinată de mediul social şi nu de cel fizic. Aşa fiind, orice manifestare cât de redusă sau cât de complexă se datoreşte numai factorilor sociali.

Numai în societate, avem atitudini filozofice, artistice şi religioase, spune I. C. Petrescu. Zic numai în societate avem şi *atitudini morale*, atât faţă de noi înşine cât şi de colectivitate. Omul nu simte nevoia acestor atitudini, decât în societate şi fără ea nici n'ar putea să le aibă, iar îndividul scrie undeva Kerschensteiner, nu-şi poate dezvolta *personalitatea morală liberă*, decât într'uu stat, care este intemeiat pe principiul moral, de a da posibilitatea fiecărui individ de a-şi dezvolta fiinţa sa cât mai mult posibil" Care este *scopul integral al educaţiei morale recente?* De aforma majoritatea membrilor societăţii, indivizi morali, creind o *comunitate morală.*

Astăzi bântue aproape peste tot *imoralitatea.* Neascultarea, desfrâul, samovolnicia, tot fel de abuzuri, atentate morale, tâlhării, şantagii ,etc. stăpânesc gândurile oamenilor. Duşmăniile se înteţesc, certurile sunt mai făţişe şi urile mai pronunţate. Din ce în ce se observă mai clar neglijenţa în îndeplinirea datoriilor. Din privirile încruntate şi izbucnirile pătimaşe se simte că sufletul masei e tot mai nemulţumit, şi par'că preocupat de dorul răzbunării. Nu rare sunt cazurile când aceste nemulţumiri ajung a se solda prin atenţate criminale. Totuşi, societatea meschină cuprinsă de această criză având în faţă un „ce" necunoscut este împiedicată la îndeplinirea planurilor revoluţionare, cu toate astea, criza morală este o mare piedică la consolidarea şi dezvoltarea întegrală a ţării, de aceia în primul rând e foarte necesar a cunoaşte *cauzele* care au provocat-o ca să ştim unde şi cum să aplicăm tratamentul. Dar de această altă dată.

B. BAYER
învăţăt. — Buga-Lăpuşna

Cursurile pe ziua întreagă.

Sunt un ideal pentru şcoală.

Din nefericire această şcoală nu poate trăi suspendată undeva între cer şi pământ. Ea depinde de oamenii pentru care e creată de aceiaşi oameni Depinde în primul rând de învăţător. Şi'n zilele noastre se ştie că din 1600 lei un învăţător nu-şi poate avea nici servitor, nici bucătar, ci el trebue să fie de toate. Decsebit că trebue să alerge prin sat să se aprovizioneze, căci el n'are gospodărie, ci cumpără totul, nu dela prăvălii ca în oraş, căci ar fi foarte uşor, ci dela săteni pe care trebue să-i roage mult până să-i vândă ceva.

Lucrând pe ziua întreagă când o să stea să-şi mai facă mâncarea ? Va mânca sărmanul învăţător ce se va găsi. Rece, alimente directe, nepreparate. Va slăbi, va fi o pradă uşoară celei dintâi boale.

Acesta va fi primul rezultat al cursurilor pe zile întregi, fără să mai întrebăm pe învăţător când mai are timpul să umble prin sat să cerşească părinţilor copiii la şcoală, aşa cum cer conducătorii, ce vor să stârpească analfabetismul fără a pierde voturile alegătorilor analfabeţi, adică prin puterea de convingere a învăţătorului flămând, ce lucrează ziua întreagă.

Poate conducătorii cred că-i rămâne învăţătorului jumătatea de după masă a Duminicei, învăţătorul fiind singurul funcţionar public ce n'are repaos duminical. Să afle însă „domnii" de sus că Duminica după masă nu se poate vorbi cu ţăranii, fiind aproape totdeauna în stare de ebrietate.

Mai rămâne ca învăţătorul să umble noaptea după copii. Ceva de basm tragi-comic. Inchipuiască-şi oricine uliţele de toamnă pline de glod până la brâu ale satelor, şi pe învăţător innotând noaptea pe sub garduri, prin hămăiturile câinilor, spre a-şi strânge copiii necesari fiinţării postului.

Mai e încă o parte de care atârnă funcţionarea cursurilor pe zi întreagă : copiii şi părinţii

Aceştia din urmă anevoe pot să-şi sloboadă slugile (ce-salt-ceva copiii în realitate pentru ţăran?) pentru ziua întreagă la şcoală.

Cât despre copii, cursurile în felul acesta le sunt un adevărat chin. Ei pleacă dimineaţa denoapte, adesea neapucând prânzul. Vin cu o bucăţică de mămăliguă sau chiar fără nimic la şcoală. La 12, cei mai mulţi nu se duc acasă de teamă să nu-i oprească părinţii. Din cauza aceasta sunt slăbiţi, palizi, obosiţi, au dese dureri de cap şi din lecţiile de după masă nu s'alege nimic.

Se vorbeşte de cantine. O ideie bună, dar ele nu vor putea fi în toate satele şi chiar de-ar fi, vor cere o muncă de rob din partea învăţătorului, pentru care Statul nu găseşte azi nici măcar cei 1600 lei lunar şi ţine atâtea şcoli închise, cum nu mai există în nici-o ţară pretinsă civilizată.

Mai curând sau mai târziu cursurile pe ziua întreagă nu vor mai fi la ordinea zilei. Trebue să se revină la jumătatea de zi, deoarece în 4-5 ceasuri de continuă muncă, se poate face mult mai mult de cât în 7-8 ore de muncă întreruptă fără mijloc de odihnă, sau orice fel de alt reconfort pentru elev ca şi pentru învăţător la ţară.

Inainte de a termina, nu trebue de uitat că din lipsă de localuri felul în care se fac, sau se încearcă a se face azi cursurile în aer liber prin şoproane, pe sub pereţi, spre a se socoti făcute pe zi întreagă nu-s altceva de cât un început de decădere al bietului nostru început de tradiţie în privinţa unui învăţământ şi aşa neiubit de ţărani.

Problema cursurilor pe ziua întreagă se cere rezolvată.

Azi, e numai încurcată.

S. P. L.

Lectura particulară în şcoala primară.

Multă vreme psihologia a considerat psihicul omenesc ndeferent de mediul social. Omul era considerat ca un Robinson—era un om izolat, care trăia idilic. Rousseau considera societatea ca o coaliţie de indivizi uniţi pe baza unui contract.

El spunea că a fost o stare presocială, când individul trăia idilic şi starea aceasta a încetat odată cu apariţia contactului social. Şi totuşi aceasta părere a evoluat. Pe baza studiilor, s'a constatat ulterior că omul trăieşte în societate pretutindeni şi că suferă influenţa acestei societăţi.

Intre indivizii din societate există o înterdependenţă în timp şi spaţiu. Unul era idealul educaţiei în veacurile trecute, altul este astăzi şi altul va fi în viitor. Influenţa societăţii nu se exercită numai asupra omului matur, ci şi asupra copilului.

E. Durkheim spunea că educaţia e o operă de socializare a copilului. Mediul social joacă prin urmare un rol preponderent, cu o importanţă covârşitoare în educaţie.

Dacă acest mediu este prielnic, el ajută mult pe educator, dar dacă este un mediu viciat, nu numai că nu-l ajută, ci-i îngreuează opera. Deaceia mai că i-am da dreptate lui Rousseau, când spune că omul este bun dela natură, dar societatea îl strică. Psihologia socială arată amănunţit cum omul din cea mai fragedă copilărie şi până la bătrâneţe suportă influenţa mediului social. Copilul cu atât mai mult cade sub sfera de influenţă a mediului social.

In adevăr, copilul de cum se naşte trăieşte în familie şi tocmai la vârsta de 7 ani este trimis la scoală.

Ce face copilul în familie până la această vârstă? In perioada aceasta capătă în familie o mulţime de deprinderi şi cu acestea el vine la şcoală. Şcoala are de scop să-i cultive mai departe deprinderile bune, cu alte cuvinte să-i formeze caracterul şi pe de altă parte, tot ea trebuie să-i reprime deprinderile rele.

Intr'un cuvânt, trebuie să-i facă educaţia copilului.

Dar şcoala mai are un scop, că pe lângă formarea de-

prinderilor, să-i dea copilului cunoştinţe noui, pe care acesta nu le poate căpăta în familie, are deci şi menirea să-l instruiască.

Educatorul are de făcut două lucruri: Să-i dea copilului educaţie şi instrucţie. Dar întrebarea se pune: Poate educatorul să activeze pe ambele căi, să ajungă la rezultate suficiente?

Răspunsul este greu de dat. Aici factorul timp joacă un rol de seamă. Timpul este insuficient pentru ca să poată face şi una şi alta. De aceea e o greşeală a aştepta toată educaţia de la şcoală. Complect poate realiza doar instrucţia.

Că ar fi şi excepţii nimic de zis, dar aceasta-i pe departe de a fi suficient. Sunt cauze de natură economico-sociale, de care nimeni nu-i răspunzător; ele nu se pot momentan îndepărta, rămânând postulate pentru viitor.

Am spus că atunci, când e vorba de educaţie, factorul timp joacă un rol de seamă. In adevăr din timpul de 24 de ore, copilul trăieşte în şcoală maximum 5 ore, restul le petrece în sânul familiei.

Ce face şi cum îşi petrece el timpul în familie? In majoritatea cazurilor detestabil, nu citeşte nimic şi n'are ce să înveţe dela nimeni nimic. Nu-şi pregăteşte nici odată lecţiile, căci n'are cum şi n'are unde. Pe deasupra, în familiile ţărăneşti copilul e spectatorul a o mulţime de lucruri necuviincioase şi urechea lui este supusă să suporte o serie de cuvinte vulgare, care adesea se debitează în casă. Aici trăieşte copilul, după ce scapă dela şcoală. Situaţia este tristă. Trebue să existe o strânsă corelaţie între şcoală şi familie. Invăţătorul va trebui să se ocupe în deaproape şi de educaţia familiei, ca aceasta din urmă la rândul ei să-i dea şi ea ajutor învăţătorului.

Acasă, manualul de şcoală, nu-l mai tentează pe copil, fiind plictisit de el dela şcoală.

Ce trebue să facem?

Va trebui ca şi timpul liber al copilului să-l întrebuinţăm pentru educaţia lui. Dar cum? Vom pune în mâna copilului alte cărţi decât manualele didactice, cărţi care bineînţeles se potrivesc cu vârsta lui şi cu scopul pentru care îl pregătim.

In acest scop, vom alege din biblioteca şcoalei cărţile cele mai potrivite cu putinţa inteligenţei lor şi-i vom da regulat să citească.

Sunt apoi o sumedenie de reviste pentru copii, dar pe care nu le văd decât copii oamenilor mai înstăriţi dela oraş. Să facem tot posibilul ca să abonăm şcoala la una din aceste reviste.

Fie spre ex: „Universul copiilor". O asemenea revistă în timp de o lună ar putea trece prin mâna tuturor elevilor unei clase. D-l Apostol Culea, are o mulţime de cărţi în genul acesta. Avem apoi pe I. Creangă, care cu „Amintirile" lui rămâne neîntrecut.

„Basmele" lui Ispirescu, nuvelele lui Dragoslav şi alte cărţi.

Din literatura străină putem cita: „Cuore" de Amicis şi „Micul Lord" de Burnet.

Foloasele care ar rezulta de pe urma unei asemenea lecturi sunt mari, mari şi nepreţuit.

O asemenea lectură dezvoltă în copil gestul de cetit. Manualul care la început îi este drag copilului, îi devine mai târziu aşa de antipatic, încât adesea el preferă rigoarea pedepselor, decât să înveţe singur o bucată din carte. Aici ar avea loc o explicaţie psihologică. Copilul e constrâns ca să citească, ori să ştie, că firea lui este ostilă tendinţei de a-l constrânge.

Nu tot aşa se întâmplă cu o carte, din care el citeşte şi nu învaţă, citeşte ceia ce-i place şi nu tot.

Lectura particulară dezvoltă în copil gustul de a ceti (care lipseşte şi la mulţi maturi) dezvoltă în copil dragostea de carte şi de şcoală. Nici şcoala şi nici cartea nu-i mai par'un chin ci ceva care-i place. Aceasta se poate observa la orele de lucru manual şi gimnastică, la care copilul este foarte activ şi bine dispus.

Intr'o asemenea lectură copilul ar descoperi o mulţime de lucruri noui, pe care nici manualul şi nici învăţătorul n'are posibilitatea ca să i le dea.

Formează caracterul. Mai ales cărţile cu conţinut moral şi religios. Aceasta se petrece pe nesimţite. Nu vedem că chiar oamenii maturi sufăr înfluenţe unei lecturi oarecare şi nu se pot sustrage de înfluenţa ei chiar dacă ar voi altfel. Lec-

tura particulară dezvoltă sentimentele nobile: sentimentul moral, sentimentul adevărului şi iubirea de a face bine. Cultivă sentimentul estetic. In „Cuore" de exemplu avem cele mai bune pagini pentru a dezvolta sentimentul naţional. Basmele lui Ispirescu, poveştile lui Creangă şi altele dezvoltă fantezia. Nu mai vorbim de influenţa ce ar avea asupra copilului lectura descrierilor şi călătoriilor, care ar naşte în copil imboldul de a călători, dragostea de pământul strămoşesc. Ar complecta apoi obiectele de studii ale şcolarului. Se ştie importanţa ce o joacă cinematograful şcolar şi teatrul şcolar în predarea unor obiecte de învăţământ. Sunt unele obiecte cum este geografia şi ştiinţele naturale care s'ar putea preda numai prezentând elevilor vederea unor anumite ţinuturi cu tot ce se găseşte pe ele.

Se impune însă o condiţie imperioasă şi anume să li se servească copiilor numai cărţi bune şi care nu le-ar putea dăuna cu nimic. O asemenea lectură trebuie să fie strict supraveghiată de învătător şi totdeauna tot ce citesc copiii acasă singuri, învăţătorul trebue să comenteze cu ei în clasă.

Privită şi din punct de vedere practic problema, vedem că soluţionarea se impune neapărat. Lectura particulară dă ocupaţie copilului în timpul cât este liber, când scapă de sub supravegherea părinţilor şi a învăţătorului In modul acesta ar fi ferit de a fi prea mult în anturajul unui mediu dăunător.

Să nu ne închipuim că o asemenea lectură ar surmena pe copil. Din contră ar avea tocmai efectul contrar: l-ar recreia. Nu munca plăcută şi metodică surmenează, ci munca plicsitoare e un chin pentru ori şi cine. Câte odată chiar lenea duce la plictiseală şi apoi la surmenaj; lipsa ,de activitate surmenează.

Am schiţat numai foloasele mari ce le-ar putea aduce întroducerea lecturei particulare în şeoală. Sunt lucruri pe care nu le-am notat, dar pe care le poate descoperi orice cetitor.

In general folosirea unei asemenea lecturi ar putea complecta şi desăvârşi prin ea însăşi educaţia copilului.

Să încercăm şi ne vom convinge.

NICOLAE BLAGOI.

FUNDAŢIILE CULTURALE REGALE PRINCIPILE CAROL

Căminul Judeţean Lăpuşna—Chişinău.

Domnule Preşedinte,

Pe lângă activitatea culturală aşa de însemnată a Căminelor noastre, s'a văzut că este mare nevoie de o şcoală de gospodărie sătească, în care gospodarii satelor, târgurilor şi ai oraşelor noastre să capete cunoştinţe practice de agricultură, cu toate ramurile sale: higienă şi medicină populară, medicină veterinară, comerţ şi cooperaţie, lucru manual etc.

Majestatea Sa Regele Carol II, Preaînţeleptul şi Preaiubitul nostru Preşedinte, a îndemnat ca asemenea şcoli practice să se înfiinţeze în toată ţara şi în multe părţi s'au şi înfiinţat cu mult folos pentru sătenii noştri.

Căminul nostru Judeţean în colaborare cu şcoala de Contabilitate şi Educaţie Cooperatistă agricolă din Chişinău, care a lucrat cu succes în anii trecuţi pe acest ogor, şi care are pe lângă experienţa necesară săli de clasă, internat, profesori, fermă pentru căpătarea cunoştinţelor practice şi într'un cuvânt tot ce va necesita acestei iniţiative, a hotărît să înfiinţeze în mod permanent o astfel de şcoală.

Această instituţie va urmări un dublu scop:

2. De a forma propagatori corespondenţi ai Căminelor noastre culturale, care să răspândească în mediul lor ideile noastre călăuzitoare, fiind exemple vii pentru semenii lor şi să ţină neîntrerupt legătura cu căminul nostru judeţean.

2. De a instrui şi educa massele largi ale poporului în vederea unei cât mai înfloritoare vieţi din toate punctele de vedere: social-economic, moral culturale juridice, sanitare, etc.

Pentru atingerea primului scop, şcoala va funcţiona la centru, în Chişinău, cursurile având o durată de trei sau patru săptămâni, iar pentru atingerea celui de al doilea scop şcoala se va strămuta în mijlocul masselor populare, cu echipe anume formate din conferenţiari, technicieni şi specialişti după trebuinţele indicate de propagatorii noştri corespondenţi.

Cursurile acestea vor dura—după necesitate—trei sau patru zile.

Este de la sine înţeles că în primul rând şcoala va trebui să activeze pentru atingerea primului scop şi în consecinţă, Vă rugăm să ne recomandaţi din sânul membrilor Căminului ce conduceţi două persoane, din care una titulară care să urmeze cursurile la Chisinău pe timpul indicat mai sus, iar cealaltă supleantă, care va veni numai în cazul când cea titulară nu va putea urma şcoala din cauze neprevăzute.

Pentru aceasta, veţi convoca de urgenţă Comitetul şi ne veţi comunica, cel mai târziu până în 13 zile de la primirea prezentei şi în nici un caz mai târziu de 15 Noembrie a. c. numele şi pronumele persoanelor recomandate de Dvs. care trebuie să îndeplinească următoarele condiţiuni:

1. Să ştie carte, (a ceti şi scrie româneşte).
2. Să fi satisfăcut serviciul militar.
3. Să fie din judeţul Lăpuşna.
4. Să fie căsătorit.
5. Să se ocupe cu gospodăria.
6. Să aibă gospodăria sa proprie.

Cursurile vor funcţiona în localul şcolii de Contabilitate şi Educaţie Cooperatistă agricolă unde va fi şi internatul, iar data deschiderii lor şi data prezentării elevilor la şcoală, vi se va comunica de noi la timp.

Cursurile şi întreţinerea vor fi gratuite.

Pentru a nu se micşora simţitor fondurile, ce cu atâta trudă le-am adunat ani de zile, vă rugăm să puneţi în vedere elevilor recomandaţi de Dvs. că la prezentarea în şcoală să aducă cu ei un sac cu diferite alimente ca: făină (de grâu sau porumb) cartofi, ceapă, mazăre, grâu, porumb, etc.

Convinşi că veţi aprecia cum se cuvine frumuseţea şi utilitatea iniţiativei noastre, sperăm domnul preşedinte, că veţi răspunde acestei chemări în termen şi cu aceiaşi însufleţire de care suntem şi noi stăpâniţi pentru a pregăti din timp toate cele necesare realizării scopului urmărit ceea ce va fi şi meritul Domniei Voastre.

Cu adâncă dragoste,

Preşedintele Căminului Judeţean Lăpuşna
Farmacist, DIACONESCU D.

Secretar, I. CIOABĂ

Şcoala primară de aplicaţie
„CULTURA"
de pe lângă şc. normală
de învăţători
CHIŞINĂU
Clasa I-a

23 Octombrie 1935

Propunător:
Învăţătorul clasei I.

Lecţie model.

Obiectul: Scris—Cetit.

Subiectul: Litera *„u"*, cuv. normal *ou*,

Material didactic: Un ou şi tiparul literii „u" de tipar.

Plan semidesvoltat.

A. Lecţia recapitulativă.

Copii! Scoateţi tăbliţele să văd cum aţi scris..... Ştergeţi tăbliţele. Au toţi copii burete? Dar condei? Bagaţi tăbliţele în pupitru şi scoateţi abecedarele! Deschideţi la vorba „oi". Citeşte Harri! Să citească şi Florica!. . . . Închideţi abecedarele şi le puneţi în pupitru.

B. Lecţia progresivă.

PREGĂTIRE. 1.*) Pentru ce ţin oamenii găinile? (. . . . pentru ouă). Care pasăre din curtea omului mai face ouă? (. . . . .). Iată eu am aici un ou! De ce e? Cum e? Ce formă?. . . . . .

2. Când zicem vorba ou câte sunete se aud? Care e cel dintâi? Care e al doilea?. . . . .

*) Nu mai fac revederea elementelor grafice pentru litera „u" deoarece sunt aceleaşi ca şi la litera „i" din lecţia recapitulată azi.

Putem noi scri vorba ou? (Se poate scoate la tabelă un elev slab care să nu ştie a scri vorba ou; se accentuiază că nu pot scri fiindcă nu au învăţat să facă litera „u")

Anunţare. Atunci vom învăţa acum să scrim şi să cetim litera „u" pentru ca să putem scri şi ceti vorba ou.

PREDARE. *A. Litera de mână.* 1. Copii, uite eu fac la tablă semnul sunetului „u" mic de mână! (odată sau de două ori).

2. Se analizează elementele componente.

3. Se conturează cu degetul în aer, apoi pe mesuţă semnul sunetului „u" de mână.

4. Scrie la tablă un elev bun litera „u" de mână.

5. Scriu toţi copiii pe tăbliţe litera de câteva ori.

6. Corectarea (că unii nu o fac aplecată spre dreapta, alţii au uitat să facă firul, etc.). Se strâng tăbliţele.

B. Litera de tipar. 1. Copii! dar literile se fac numai de mână? Atunci uite eu am să tipăresc şi litera „u" de tipar! (Sus în colţul din dreapta al tabelei alături de litera „u" de mână bine făcută am spânzurat un caet alb fără scoarţe. Pe el tipăresc litera „u" de tipar cu tiparul din lemn al literii „u" după ce l-am muiat în cerneală tipografică).

2. Se analizează elementele componente.

3. Pentru plăcerea copiilor pun şi câţi-va copii să tipărească pe altă hârtie.

ASOCIERE: Copii, la uitaţi-vă voi (în colţul din dreapta al tablei), cum e făcută litera de mână şi cum e făcută cea de tipar? Se compară cele 2 litere arătând că şi una şi alta e compusă din bastonate, dar pe când cea de mână e aplecată spre dreaptă, iar bastonatele au câte un fir subţire înainte şi e încovoiată jos la dreapta, cea de tipar e dreaptă şi bastonatele nu au fir şi numai cea dintâi e încovoiată jos la dreapta.

GENERALIZARE: Atunci să spună un şcolar cum e făcută litera „u" de mână şi litera „u" de tipar: *Litera „u" de mână e compusă din 2 bastoane cu fir aplecate spre dreapta şi legate între ele;* litera „u" de tipar e *compusă dintr'o bastonată fără fir încovoiată jos spre dreapta şi una dreaptă alăturată de cealaltă; amândouă bastonatele nu sunt aplecate, ci drepte.* (Se repetă explicaţia definitorie de mai mulţi şcolari).

APLICAREA*) A. 1. *Scrierea vorbei „ou"* (cuvântului normal). Copii acum putem scri vorba „ou" Se scrie de 2—3 ori. Se strâng tăbliţele.

2. Cetirea vorbei „ou". Scoateţi abecedarele. Deschideţi voi acolo unde scrie orba „ou". Se citeşte şi la scrisul de mână, se citeşte şi la scrisul de tipar.

B. 1. Se citeşte lectura de sub cuvântul normal de mână; apoi şi aceea de sub cuvântul normal de tipar.

2. Se scriu cuvinte în care să se cuprindă litera „u". Dacă găsim cu cale se copie pe tăbliţă lectura de sub cuvântul normal de mână.

3. Teme pentru acasă. Acasă vor scri copiii acum la începutul abecedarului câteva rânduri de vorba „ou" şi un rând întreg de litera „u" frumos executat.

*) Pentru o singură lecţie e prea multă materie de predat. De aceea am despărţit aplicarea în 2 părţi. Odată cu lecţiunea predată realizez şi punctul A din aplicare; în cea de a doua lecţie a aceleiaşi zile predau partea a II-a a aplicări, căci programa analitică prevede în fiecare zi câte o lecţie de oră şi una de jumătate de oră. In chipul acesta realizez un exerciţiu de mecanizare a scrierii şi cetirii literelor învăţate, prin scrierea şi cetirea de cuvinte şi lecturi.

RECENZII

Cărţi:

Alte înfăptuiri în spiritul şcoalei active

De D-l *RADU PETRE*,
profesor de pedagogie Bucureşti

Iată o carte care alături de „Conducerea de sine a clasei", are menirea de a creia sugestii pentru activitatea practică din şcoli, sau mai bine zis, de a face o legătură strânsă între teorie şi practică. Pornind dela ideia că „principiile pedagogice, ori cât de bine ar fi fixate de ştiinţa educaţiei, nu-şi au valoare dacă nu sunt confirmate şi de experienţa acelora care lucrează în laboratoarele vieţii şcolare", D-l Radu Petre, cunoscutul profesor de pedagogie, trasează un drum nou în predarea intuiţiei şi a celorlalte obiecte de învăţământ din şcoala primară. In primul capitol „Programele şcoalei active, autorul nu tăgăduieşte existenţa programelor oficiale care „formează un ghid preţios, mai ales pentru învăţătorii tineri, cari sunt lipsiţi de experienţă". Dar nu trebue să fim nici robii programelor oficiale. In privinţa aceasta iată ce spune autorul: „Programele trebuesc interpretate şi nici decum urmate fără nici o reflexiune din partea învăţătorului respectiv, deoarece idealul şcoalei trebue să fie nu de a învăţa mult, ci de a învăţa bine şi cu plăcere. Pentru aceasta, învăţătorul trebue să fie înzestrat cu spirit de iniţiativă şi cu dorinţă sinceră de reînoirea vieţei de şcoală. In faţa lui să apară în chip distinct, existenţa a trei feluri de programe: Un program de ***cunoştinţe***, un program ***tehnic*** şi un program de ***interese***. Programul de cuoştinţe este însă-şi programa analitică oficială, care indică ceiace trebue să se înveţe din fiecare materie". Programul tehnic, îi arată elevului cum să aplice o cunoştinţă cu uşurinţă, cum să execute o socoteală din viaţa zilnică, cum să cântărească un produs al grădinii. ***Programul de interese*** priveşte structura intimă a vieţei sufleteşti a elevului, „cum să conducem pe elevi ca să-i intereseze fenomenele naturii, faptele istorice, operaţiunile aritmetice". Prin acest program se cere învăţătorului să fie un adânc cunoscător şi cercetător al sufletului copiilor să fie „un artist care să aibă meşteşugul de a antrena, de a anima sufletele fragede şi de a le face să trăiască cunoştinţele ce li se predau. Învăţătorul trebue să aducă în faţa elevului familiaritate, noutate pură, în aşa fel ca elevii să simtă bucuria vieţii şcolare şi s'o dorească, chiar când nu mai au pe educator de faţă".

In al doilea capitol „O nouă orientare în predarea intuiţiei", noutatea pe care o introduce autorul în predarea acestui obiect este aceasta: „lecţiile de intuiţie de la cl. I—II să se facă fără manual". Elevii să-şi formeze singuri cartea de intuiţie. Legitimitatea acestui sistem este dealtfel prevăzută şi în programa analitică din 1925, care spune astfel: „Cea mai rea lecţie de intuiţie este aceia care se predă numai după carte şi care de obiceiu se sfârşeşte cu obligaţia pentru copil de a învăţa pe de rost cele cetite... iar stăruinţa de a se memoriza aceste părţi şi această descriere este un abuz vătămător". Elevii nu trebue să fie ispitiţi din cauza manualului să nu facă intuiţie. ci să-şi facă singuri „cartea de intuiţie", desenând obiectele intuite, no-

tându-şi unele observaţiuni, alcătuind ierbare, albume şi îngrijind plantele care se pot cultiva în grădină".

— In locul cărţilor cu descriere adesea plictisitoare, mai bine ar fi să se utilizeze „lecţii cu lecturi din viaţa animalelor şi plantelor"—legende despre plante şi flori. Iată cum a procedat autorul la alcătuirea „cărţii de intuiţie din cl. II". „După ce elevii au fost numai ochi în tot ceiace au văzut, îşi notează, după cum s'a amintit în carnetul lor, observările cele mai de seamă, care constitue materialul pe care-l vor folosi la clasă în alcătuirea cărţii lor de intuiţie. Pe scurt, metoda este aceasta: elevii obsearvă lucrurile, spre ex.: un măr, îl descriu în carnetele lor, îl desenează s'au îl modelează, îl decupează şi-l lipesc în cartea de imtuiţie. Fetele îl pot coase pe pânză. „Prin aceasta îşi satisfac o mare bucurie, bucuria creaţiunii lor personale". Desenele şi cusăturile cele mai reuşite se lipesc în „Cartea de intuiţie".

Titulatura ar fi aceasta: „Cartea noastră de Intuiţie". Cel mai talentat la desemn execută coperta după indicarea clasei. „Cartea noastră de intuiţie" este întocmită de întreaga clasă, unită într'o muncă colectivă, elevii însă îşi fac mai întâiu individual câte o carte de intuiţie intitulată „Cartea mea de intuiţie". Despre aceste cărţi autorul spune: „Cărţile de intuiţie făcute de copii, vor constitui pentru viitor învriorarea metodelor de predare; ele vor fi în acelaş timp şi preţioase izvoare pentru cunoaşterea simţimintelor şi gândurilor copiilor".

— O altă noutate o constitue aşa zisele „Calendare şcolare" pe care le introduce D-l Radu Petre.

După modelul şcoalei de la Montesea, din cantonul Ticino din Elveţia, unde a luat fiinţă calendarul şcolar, d-l profesor Radu Petre, a introdus şi la şcoala condusă de D-sa acest calendar care este o foaie de hârtie albastră, împărţită cu creionul în dreptunghiuri multe şi mari în care elevii desenează obiectele cele mai caracteristice anotimpurilor, lunei, zilei.

— Prin acest sistem „ce transformă arta de a învăţa, în arta de a face pe copil să observe ce se petrece în fiecare zi cu timpul, cu plantele şi animalele în cursul unei luni. Ca să nu uităm ce-am observat şi ce-am discutat, am notat într'un carnet şi am arătat printr'un desen sau prin decupaj, ce a fost mai de seamă în fiecare zi din lună. In chipul acesta a luat fiinţă povestirea grafică, în care evenimentele mai de seamă erau exprimate în imagini în loc de cuvinte. Imaginea, pe cât a fost posibil, s'a redat cât mai exact; ca să reprezinte seriozitatea muncii. Când au văzut copii că desenurile şi decupajele cele mai bune sunt afişate pe peretele clasei şi când le-am spus că vor face calendarul lunei Martie, care va fi un jurnal al lor, elevii au devenit muncitorii cei mai activi, convingându-ne în acelaş timp, că pedagogia cea mai profundă, se găseşte numai în trezirea interesului pentru activitate".

Despre foloasele calendarelor şcolare, să lăsăm să vorbească însuşi autorul: „Având de observat lucruri presente, actuale, interesul şcolarilor este nespus de mare. Elevii devin mai harnici, mai activi şi mai plini de răspunderea celor însemnate, fiindcă dacă vor trebui să scrie despre mersul vremii de pildă, e nevoe să redacteze cu precizie, fiindcă urmează apoi controlul clasei. Calendarele sunt un mijloc de studii şi de muncă serioasă.

Prin observaţiile făcute în ele, dăm prilel clasei să se spiritualizeze, cultivând la elevi în acelaş timp atenţia şi mai ales răbdaren, lucrul cel mai de preţ pentru progresul intelectual şi moral al fiecărui elev. Ele trebue să facă parte din programul zilnic al şcoalei, fiindcă după cum

am spus — sunt un mijloc excelent de a transforma clasa pasivă în clasă de observare.

In locul expunerilor verbale şi a memorizărilor abundente, trebue adusă în clasă munca personală şi colectivă, bazată pe înfăptuiri din partea şcolarilor, fiindcă din punct de vedere psihologic, aceasta este cea mai fericită formă de a trezi la lucru întreaga individualitate a elevilor". După acelaş sistem se poate alcătui şi calendarul florilor. In urma unei excursii din luna Martie, elevii se întorc cu ghiocei pe care-i desenează, îi fac din hârtie, iar fetele îi coase pe pânză. Alţi elevi caută prin bibliotecă o poezie potrivită cu această floare, sau o legendă. De ex.:

„Eu sunt mic şi sprintenel
„Şi mă chiamă ghiocel.

Florile se lipesc tot pe o coală de hârtie şi în pătrăţele aparte dedesuptul fiecărei flori, se scrie o legendă sau o poezie potriviită.

Iată ce scrie un copil despre flori: „Noi copiii iubim mult florile. Dacă mergem prin crâng, nu se poate să nu culegem flori, căci ele ne atrag fără să vrem.

Florile sunt ca nişte copii ai naturii. Sunt plăpânde şi au un miros îmbătător, Copiii florile şi păsările sunt bucuria lui D-zeu şi a oamenilor. „Iar autorul mai adaogă : „Şcolarii să trăiască eu florile şi între flori, fiindcă într'o şcoală s'au într'o clasă unde nu se găseşte o floare, e o mărturisire sigură că acolo nu se întâlneşte adevărata atmosferă de iubire caldă pentru copii. Florile, fiind simbolul apropierei sufleteşti a fiinţelor care se'nţeleg şi se iubesc, trebue să le preţuim în educaţie, pătrunzând în tainele lor, care sunt nespus de interesante".

— In ultimul capitol al cărţii, autorul tratează despre „Aspectele educative ale grădinei şcolare".

Fără îndoială că grădina şcolară, este un mijloc excelent de educaţie asupra copiilor. Aici copiii învaţă a preţui munca şi poamele vecinului Grădina şcolară este prevăzută şi în legea din 1925, dar în legea din 1934 între condiţiile pentru examenul de definitivat şi înaintare se cere ca învăţătorii să fi organizat sistematic grădina şcolară. Se pot organiza şi grădini şcolare în clase, în nişte lăzi mari cu pământ se pun diferite seminţe, care rodind, dau un aspect admirabil.

Bucuria cea mare a copiilor este trecerea de la grădina din clasă la cea din realitate. Elevii aşteaptă cu nerăbdare să răsară seminţele. In grădina şcolară elevilor le place să-şi aibă fiecare brazda lui. Elevii îşi aleg un şef grădinar şi un ajutor deoarece „Metodele de organizare a muncii colective, trebue să fie ţesute cu firul trainic al răspunderii. Elevii se înfrăţesc cu pământul şi cu plantele pe care le cultivă. Crâmpeele de viaţă, care apar în clasă, se întregesc din belşug în viaţa din mijlocul grădinii". In grădina şcolară se pot face minunate lecţii în aer liber. Intr'o conferinţă pe care a ţinut-o la Chişinău E-l Simeon Mehedinţi tratând despre „Şcoala şi criza economică" a apus: „Şcoala a sporit tineretul cărturăresc care nu are de lucru. Menirea tuturor treptelor de învăţământ trebue schimbată. ***Învăţământul primar are nn singur scop să integreze pe copil în naţiune".***

Intr'adevăr, este regretabil, că la noi în ţara pomilor şi a copacilor, se mai găsesc şcoli care n'au un pom de umbră, un strat de legume, iar în curtea de plină de bălării şi de toate necurăţeniile şcolarii se hărjonesc şi se trântesc ca sălbaticii din Africa. La una din aceste şcoli, unde am poposit din întâmplare văzând acest aspect de sălbăticie, am întrebat pe cele două învăţătoare ce nu se ocupă şi de grădina şcolară, la care dânsele mi-au răspuns foarte ofensate. „Da ce noi

suntem servitoare"? Dar cum puteţi privi acest aspect de sălbăticie şi pustietate? N'ar fi mai bine în stepa aceasta, un parc de pomi şi flori, unde Dvs. Doamnelor, să vă plimbaţi şi să faceţi lecţii la umbră în mireasma florilor?—Apoi, să fie livadă, domnule, şi noi am sta la umbră!! mi-a răspuns una din ele... „Stimată Doamnă, a lucra în grădină nu este o injosire cum crezi". Un scriitor a spus că pentru a cunoaşte câtă fericire procură munca cu braţele, el ar pune pe toţi boerii nemuţumiţi să lucreze câte 5 ani la ocnă.

Am plecat îngândurat şi trist. Ce e drept cu o aşa mentalitate nu se poate schimba faţa ţării.

„Cartea D-lui Radu Petre (care costă 30 lei) are tocmai această menire, ca să lege pe copil şi învăţător cât mai mult de pământ, de soarele şi întreaga natură a ţării noastre. Pentru colegii care doresc să aducă o înviorare în şcoală o muncă utilă şi plăcută şcolarilor, cartea aceasta, este o bună călăuză.

SPIRU VUTCARU

Reviste:

Izvor de viaţă. Număr dublu — Sept. Oct. — al asociaţiei înv. din jud. Tighina. Semnează articole — în afară de redactorul revistei, D l Prof. univ. Şt. Ciobanu, contribuind la elucidarea rolului învăţătorului basarabene, în viaţa provinciei.

Cuvinte de încurajare şi lauda semnează preşed. Asoc. G-le, D. V. Ţoni „după congresul înv. din Tighina". Desbaterile congresu'ui — în codrul vederilor asociaţiei g-l sunt redate detailat în paginile revistei. S'a adus contribuţii luminoase în spinoasele probleme profesionale, cari, se vede, au fost pe larg desbătute.

Şcoala şi familia de mâine. In puţinele ei pagini, D-l Marin Bicuilescu ne transportă în una din şcolile primare din Franţa, unde a văzut utilizându-se de către elevi o mică presă, pentru tipărirea compunerilor, denumind-o „imprimeria în şcoală".

Revista mai aduce unele aprecieri în utilizarea peniţeor la scrierea curentă, cu şcolarii, precum şi o „temă de de sen", în cadrul ilustrării anotimpurilor şi a lunilor anului, vrednică de cercetat

Zâmbet de soare. Apare în com. Ursoaia jud. Olt, de 4 ori pe an, sub conducerea D-rei Ecaterina Datcu, înv. gr. I, licenţiată în litere şi filosofie. Culegeri, folklor şi promiţătoare încercări originale fac cuprinsul revistei.

Voinţa şcoalei. Foaie de luptă şi solidaritate profesională, a învăţătorilor din ţinutul ce tăinueşte mormântul lui Ştefan.

Revista Asociaţiei învăţătorilor bălţeni — Nr. 7—8 — aduce noui contribuţii la realizarea principiului şcoalei active integrale cu ajutorul învăţământului religios, prin pana C. S. Diacon Ioan Filichi. Mai semnează: „Ortodoxia ca bază a învăţământului naţional", pr. Gr. Onică, în care arată că ortodoxa a participat la formarea individu lităţii noastre naţionale.

Diferite articole semnate de C. Cotruţă, Costică Buţă, Vlad I. Călcâi, etc., ating sub o formă, sau alta, latura politico-socială. Ştiri, informaţii completează cele 56 pagini ale revistei.

S'a mai primit la redacţie **„Orientări"**, rev. de studii, critică şi literatură, redactată de o selectă asociaţie de intelectuali din Moineşti—Bacău, având concursul a numeroşi colaboratori

Articolul „Meditaţii" — sub semnătură Const. R. Crişan — ocupă 17 din cele 32 pagini ale revistei.. O nesfârşită serie de constatări privind sufle-

tul omenesc în complexul slăbiciunilor inerente secolului.

...Coborîrea în noi este un imperativ, care garantează libertatea umană absolută. Zestrea înţelepciunii, ne fereşte de eroare: subiectivismul din orice împrumut.

După o incursiune în mlezul noţiunilor „civilizaţie", „cultură", susţine „originarul nostru prigonit azi în România: naţionalismul". Conştiinţa de sine, la indivizi, este substituită prin conştiinţa naţională, la popoare. Ambele se regăsesc în „demnitate". Naţiunile demne au dreptul să trăiască, prin luptă, care nu-i decât viaţă.

In acest ton naţionalist, autorul se ridică în contra materialismului ateu, disolvantal sufletului uman.

Urmează incercări poetice dintre care notăm: „Noapte", „In munţi". Se furişează moartea", „Noaptea". Ing. Ioan Popescu semnează articolul de pură ştiinţă, „Obosirea metalelor".

Revista pentru cultura poporului **Căminul cultural** cuprinzând I „îndrumări" şi II-lea „fapte", este un auxiliar preţios învăţătorilor cari se găsesc angajaţi la conducerea societăţilor culturale-populare, cum şi celor ce vor lua această iniţiativă.

Faptele demne ale echipelor regale, studenţeşti, precum şi bogata bibliografie cu care se încheie revista, le pot uşura mult dibuirile începutului.

Foaia învăţătorului, revista asoc. înv. din jud Brăila, apare în număr dublu, aducând în primele-i pagini, prinos de închinăre, celui ce-a fost Ion I. Constantinesau-Beceni. In pagiuile următoare, articole de interes local şi de corp, precum şi articole de specialitate completează revista. Reţinem „Şcoala şi orientarea profesională", pentru acuta ei actualitate, tratând problema prin unghiul dezideratului: „apropierea şcoalei de viaţă". O documentată expunerc, măreşte valoarea articolului.

Solidaritatea, organul asoc. înv. din Soroca, aduce în numărul de faţă, munca persecventă a colegilor din nordul Basarabiei. Articole de specialitate, bine susţinute, ne îndriuesc să apriciem un sistem, o conştiintă profesională.

Cele două bilanţuri: al cooperativelor şcolare — din care sorocenii şi-au făcut un titlu de glorie — şi acel al cursurilor de vară, sunt îmbucurătoare constatări a unui trecut rodnic. Ele — bilanţurile — chiezăşuesc viitorul. Această tribună, a cărei slovă a trecut demult graniţele judeţului, poartă pecetea coeziunii asociaţiei, drept titlu.

Revista care urmăreşte propăşirea culturală şi materială a ţăranimii, **„Satul"**. cu numărul pe Noembrie, continuă a se număra alături de „Albina" — prietena săteanului. Organ de îndemnuri şi sfaturi bune, propagă ştiinţa popularizată, în depărtatele unghiuri ale ţării.

C. R.

DIVERSE:

Numirile în învăţământul primar s'au făcut anul acesta cu întârziere — probabil din interese de ordin bugetar. Dăm mai jos numele colegilor veniţi în rândurile noastre de luptă pe ogorul naţional:

Berezovschi Ana—Afumaţi p. II, Ababei Vasile—Afumaţi p. I, Buja Nicolae—Bobeica p. III, P povici Gavril—Bobeica p. I, Cociu Vasile—Bolduresti p. IV, Buzdrug Virgil—Boghiceni p. III, Stasii Al-dru—Calabaneşti p. I, Biberi Vasile—Bacsani p. I. Pisica Atanasie—Buteni I Gh. Duca p. IV, Mircea Gheorghe—Broasca p. I, Păslaru Liubovi—Cataleni p. II, Dulap Claudia

—Buza Vodă p. II, Croitoru Taban Ana—Cornești Pereni p. II, Iandovschi Ecaterina—Călimănești p. II, Arnăutu Theodora—Cărpineni No. 4 p. II, Titirca Ioan—Carpinianca p. I, Vamisescu Natalia—Carpineanca p. II, Borcea Dumitru—Cărlani p. I, Stratan C-tin—Bursuc p. I, Besedovschi Valentina—Bursuc p. II, Podoleanu Gheorghe—Grozești p. IV, Cius Vasile—Drojdieni p. I, Dicusara Iustin—Leușeni p. III, Boteanu Ioan—Ciuciuleni No. 4, Ciurea Ghoorghe—Mandra p. III. Vasilescu Gheorghe—Mileștii Mari, p III, Andronovici Pavel—Mileștii Mici p. III, Nicolaescu Ioan—Mileștii Mici p. IV, Teslev Nicolae—Mireşti p. I, Istrati Lindmila—Cernit - Manoilești p II, Chitoveanu C-tin—Onești Vechi p. I, Seban Andoni—Onești Noui p. I, Andrieș Gh —Petru Otovasca p.I, Mesina Theodor—Pojoreni p. III, Cociu C-tin—Pereni p. III. Pamfil Al-dra—Palanca, p. IV, Chiriță Mihail—Mălăești, p I, Celan Chetrar Eufrosina—Mălăești p. III, Mindov Nicolae—Revaca p I, Gherasim Gheorghe—Seliștea Veche p. I, Corlăteanu—Sărata Galbenă p. II, Vartuli Mihai—Soca p. I, Lupu A. Ioan—Scoreni No 2 p. III, Ilie Ioan—Sicovat p. I, Ilnițchi Tatiana—Strâmbeni p. II, Croitoru Vasilisa — Sofia p. II. Ivanov Sofia—Topor p. II, Lazăr Petru —Tălăeștii Noui p. I, Grabnian Petre—Tălăeștii Vechi p. I, Frimu Olimpiada — Tălăeștii Vechi p. II, Părcălabu Gheorghe—Ulmu No. 1, p. IV, Bucicov Alexe — Vânători p. III, Porumbescu Larisa—V. Coloniței p. II, Matei Iustina—Puinc. Carol p II, Leu Nicolae—Curenii Noi p. I, Bucur Constantin—Suruceni p. IV, Gherasim Ioan —Cimișeni p III, Darie N. Ștefan — Secareni p. III, Bigovschi Ioan — Sahaidac p. I, Mustuc C-tin - Logănești —H-str. p. IV și Cotoran Nicolae—Peticeni, p. III.

Vom publica în numerile viitoare și numirile efectuate în celelalte județe ale Basarabiei.

***

Pentru regiunea Bucovinei a fost numit ca inspector general școlar D-l I. G. DUMITRAȘCU, unul din primii luptători și organizatori ai Asociației generale a învățătorilor din România Învățătorimea bucovineană—prin organul său de publicitate „Voința Școalei" se arată mulțumită de această numire considerând pe noul numit ca unul din cei mai indicați de a ocupa acest post.

***

De la Asociația generală a învățătorilor.

Față de știrile apărute în ziare, în legătură cu pregătirea unui proiect de lege pentru armonizarea salariilor, anunțăm că până acum nu s'a luat nici o hotărire, privitoare la încadrarea corpului didactic într'o asemenea lege

D. ministru al instrucției căruia i s'a prezentat rebent d. D. V. Țoni președintele Asociației noastre, împreună cu d. profesor I. Nisipeanu, președintele Asociației profesorilor secundari a declarat că va alcătui o comisie formată din 3 reprdzentanți ai Ministerului de instrucție și trei delegeți din partea celor 3 Asociații de membri ai corpului didactic primar, secundar și universitar, — care va stabili cele încadrare să se facă corpului didactic, susținut acest punct de vedere, — dacă se va alcătui un proiect de lege pentru armonizarea salariilor.

Asobiația generală a învățătorilor a comunicat d-lui Ministru al Instrucțiuni că va fi reprezentată, în șomisia hotărâtă de d-sa, prin d. D. V. Țoni.

***

Ministerul Insr. publice a făcut cunoscut inspectoratelor școlare că terenurile cu care au fost împroprietărite școlile, fie pentru practica agricolă, fie pentru folosința personalului școlar, aparțin de drept ministerului. Pe viitor folosinț„ o va avea „Casa Școalelor.

———

REGULAMENT

pentru

ADMINISTRAŢIA INTERIOARĂ A ŞCOALEI PRIMARE

CAPITOLUL I

Dispoziţiuni generale

(URMARE *)

Orice distribuire, prin care se deviază, dela normele stabilite sub literile *a, b, c,* se aplică cu aprobarea revizorului şcolar pentru şcoalele cu doi sau trei învăţători, dar cu aprobarea inspectorului de circumscripţie pentru şcoalele cu patru învăţători. Această aprobare se va cere de către dirigintele şcoalei înaintea începutului fiecărui an şcolar, arătând prin raport numărul exact al şcolarilor înscrişi în fiecare clasă în deosebi. Dirigintele este dator a face un asemenea raport când i se va cere de către unul din învăţătorii şcoalei, având însă dreptul a-şi arăta în el părerea sa personală.

ART, 5.—Ministerul alcătueşte, prin inspectoratul învăţământului primar, orarii tip pentru şcoalele cu unul, doui, trei sau patru învăţători. Aceste orarii se întocmesc pe baza numărului de ore destinat pe săptămâna fiecărui obiect de învăţământ prin programa analitică.

Nici o modificare nu se va putea face în orar, în nici o şcoală, decât cu autorizarea specială a revizorului şcolar, dată în urma aprecierii motivelor invocate.

Orariul tip nu va avea însă caracter obligator pentru şcoalele de aplicaţie cu programa rurală de pe lângă şcoalele normale de învăţători şi învăţătoare. Directorii acestor şcoale de aplicaţie vor putea face modificările necesare, în vederea practicei pedagogice a elevilor normalişti.

ART. 6.—Sistema de funcţionare a învăţătorilor şi învăţătoarelor dela şcoalele cu patru învăţător va fi rotaţia completă sau parţială, conform art. 42–43 din regulamentul legii; la şcoalele cu mai puţini învăţători, rotaţia se va putea aplica după propunerile inspectorului.

CAPITOLUL II

Inscrierea.

ART. 7.—Inscrierea copiilor în şcoalele primare rurale se face în zilele de 25—31 August, în listele întocmite pe clase, cu toate notările cerute de matricolă, după modelul stabilit de minister (Anexa A).

Reprezentanţilor legali li se îngădue să-şi înscrie copiii la şcoală cel mult până în ziua de 3 Septembrie exclusiv [1])

ART. 8.—La şcoalele cu mai mulţi învăţători sau învăţătoare, dirigintele va fi ajutat de colegi la facerea înscrierilor.

*) Vezi Revista Şcoala Basarabeană No. 14—15.

1) A se vedea modificarea art. 23 din legea învăţământului primar.

ART. 9.—In listele de înscriere se trec, în ordinea de mai jos, până la complectarea locurilor din salele de clasă:

a) Ca înscrişi de drept, toţi şcolarii cari au frecuentat şcoala în anul precedent şi formează contigentul vechiu al şcoalei, afară de absolvenţi şi de aceia cari numai sunt supuşi obligativităţii; în această categorie intră şi streinii cari au urmat în tot cursul anului şi au fost prezenţi la examen, dacă până în prima zi de înscriere, cel mai târziu, vor declara în scris că voesc a urma mai departe;

b) Copiii români, ai căror părinţi sau tutori au locuinţa în comună şi cari sunt înscrişi de bună voie de reprezentanţii lor legali;

c) Copiii români, ai căror părinţi sau tutori nu au locuinţa în comună şi cari sunt înscrişi de bună voie de reprezentaţii lor legali;

d) Cei înscrişi din oficiu în vederea:

1. A listelor trimise de revizor a copiilor pregătiţi în familie sau în institute private, recunoscute de Stat, cari nu s'au prezentat sau nu au reuşit, după două încercări făcute, la examenele de fine de an, şi

2. A listei de recesământ.

ART. 10.—Şcolarii din contingentul vechiu se trec în capul listei, în ordinea lor din situaţiunile definitive, încheiate la finele anului şcolar precedent, notându-se în dreptul fiecărui nume, în loc de a se complecta rubricele, matricula în care e şi numărul sub care este înscris.

ART. 11.—Inscrierea copiilor de sub lit. *b* şi *c* se face pe baza declaraţiunilor verbale ale reprezentanţilor legali ai copiilor, fără a li se cere declaraţiuni în scris.

Aceşti reprezentanţi au a prezenta actele de naştere, de vaccină şi de studii şi a da toate celelalte indicaţiuni, cerute de matricolă şi de listele înscrierilor.

Dirigintele sau învăţătorul trece imediat în listă toate datele cerute, vizează actele prezentate cu notarea:

Băiatul (fata) _____ *s'a înscris astăzi* _____

luna _____ *anul* _____ *în clasa* _____

şi apoi le înapoiază celor în drept; iar aceştia semnează de primirea lor în chiar lista înscrierilor.

Dacă înscrierea s'a făcut pe baza unui certificat de clasă eliberat de o altă şcoală, acel certificat se va păstra în arhiva şcoalei, în dosarul relativ la înscriere.

Lipsa actului de naştere şi de vaccină nu constitue un motiv de neînscriere; dirigintele va acorda în asemenea cazuri un termen pentru prezentarea lor; copilul lipsit de actul de naştere nu se va inscrie totuş, dacă nu pare a avea vârsta legiuită de 7 ani, şi nici nu pare destul de desvoltat spre a i se putea acorda dispensa de vârstă.

Ca acte de naştere în regulă servesc atât extractele de pe registrele stărei civile cât şi buletinele de naştere.

(Continuare în numărul viitor)

Buletinul Asociaţiei

Apelul Asociaţiei generale a învăţătorilor din România

Către colegii din întreaga ţară, Asociaţia generală a învăţătorilor din România se adresează astăzi, şi le cere să ia iniţiativa de-a colecta, sume cât de mici, dela elevii şcoalelor ce conduc, — ca şi de la părinţii elevilor, — în scopul de a contribui la înfiinţarea cantinelor şcolare din judeţele infometate ale Basarabiei, unde lipsa e atât de mare, încât şcoalele primare stau aproape pustii, căci copiii ţăranilor nu le pot frecventa, neavând nici cu ce să se îmbrace şi nici ce să mănânce.

Să nu rămână şcoală primară care să nu colecteze în acest scop şi să nu rămână şcolar care să nu fi donat cel puţin un leu, pentru colegii lor goi şi flămânzi din Basarabia.

Iar acolo unde banul lipseşte, — şcolarul va fi îndrumat să aducă cel puţin un ou, care poate fi foarte uşor valorizat şi astfel toţi şcolarii vor contribui o ajutorare colegilor lor în suferinţă.

Sumele colectate de învăţători se vor trimite prin mandat poştal pe adresa : *Crucea Roşie a României,* în Bucureşti cu menţiunea pe dosul mandatului *pentru Cantinele şcolare din Basarabia.*

Poşta redacţiei :

Articolele trimise spre publicare trebue semnate cu numele adevărat, iar responsabilitatea asupra cuprinsului o au autorii.

Pentru ca revista să apară la timp, onoraţii colaboratori sunt rugaţi să înainteze manuscrisele până la 5 ale fiecărei luni.

Articolele să fie scurte, citeţe şi scrise pe o singură pagină.

Revista fiind organul de luptă şi de pregătire profesională a corpului didactic, redacţia primeşte orice articol ce interesează şcoala şi pe învăţător, deasemeni se primesc recenzii de cărţi pedagogice şi reviste.

Unii colegi cer ca articolul trimis să-i fie publicat negreşit în revista pe luna...x. Acesta este un lucru greu, deoarece se întâmplă ca manuscrisul să sosească la redacţie după ce se făcuse de Comitet triarea materialului de publicat.

Comitetul de redacţie mulţumeşte colaboratorilor şi-i asigură pe toţi de toată imparţialitatea, ţinând să comunice că orice articol bun—care corespunde scopului urmărit de revistă, ce este „*Organul Asociaţiei inv. din jud. Lăpuşna*"—va fi publicat la momentul oportun.

Dlui Gorun Claudia

Invățăt. ...

Județul Lăpușna

Of. poștal

— **ABONAMENTUL** —

100 lei anual
Pentru învățători 80 lei
Prețul unui număr 10 lei

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA LA SEDIUL ASOCIAȚIEI
ÎNVĂȚĂTORILOR DIN JUD. LĂPUȘNA, STR.
MAREȘAL PREZAN No. 29
CHIȘINĂU